

Pingstdagen

Predikan 2026-05-24

Kyrkoherde emeritus Sten Rydh, Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige.

Dagens ämne: Den helige Andes utgjutande

Epistel: Apg. 2:1–11. Evangelium: Joh. 14:23–31.

I Guds, Faderns + och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Bön. Käre himmelske Fader! Kom med din helige Ande och tala till oss denna stund i kraft av apostlarnas inspirerade ord. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext 3:e årg.: Joh. 14:15–21.

Jesus sade till sina lärjungar: ¹⁵ ”Om ni älskar mig håller ni fast vid mina bud. ¹⁶ Och jag ska be Fadern, och han ska ge er en annan Hjälpare som ska vara hos er för alltid: ¹⁷ sanningens Ande. Världen kan inte ta emot honom, för världen ser honom inte och känner honom inte. Ni känner honom, för han förblir hos er och ska vara i er. ¹⁸ Jag ska inte lämna er faderlösa, jag ska komma till er. ¹⁹ Ännu en kort tid, och världen ser mig inte längre. Men ni ska se mig, för jag lever och ni ska leva. ²⁰ Den dagen ska ni förstå att jag är i min Far, och att ni är i mig och jag i er. ²¹ Den som har mina bud och håller fast vid dem är den som älskar mig. Den som älskar mig ska bli älskad av min Far, och jag ska älska honom och uppenbara mig för honom.”

Pingstdagen är den dag då den helige Ande på ett särskilt sätt utgöts över apostlarna. Pingst (grek. pentecoste) betyder femtio och i GT firades som en skördefest femtio dagar efter påsken. Senare kom också lagens utgivande på Sinai att högtidlighållas under pingsten. Vår predikotext är hämtad från Jesu avskedstal innan hans lidande skulle ske. Han gav då apostlarna löftet om att den helige Ande skulle komma över dem. Han sade: ”Jag ska be Fadern, och han ska ge er en annan Hjälpare som ska vara hos er för alltid: sanningens Ande” (v 16f). Jesus själv skulle lida, dö och uppstå och efter fyrtio dagar fara upp till himlen igen. Men han skulle inte lämna sina lärjungar som faderlösa barn. De skulle få den helige Andes särskilda gåva som skulle *påminna dem om allt vad Jesus hade gjort och lärt*. När därför tungor av eld satte sig på de tolv apostlarna (inklusive Mattias som enligt Guds ords profetia valts i Judas Iskariots ställe) var det ett Guds under som skulle visa att det apostoliska ordet var Andens eget ord. I och med pingstens under kan vi vara vissa om att ine bara profeternas ord i GT var inspirerat av den helige Ande, utan också apostlarnas ord. Även Paulus kallades sedan direkt av Jesus på vägen till Damaskus. Så är innebörden av pingstens under att den apostoliska undervisningen är ingiven av den helige Ande. Vi kan lita på att både GT och NT är Guds eget, inspirerade ord enligt Jesu löfte om den helige Ande.

Paulus skriver: ”Hela Skriften är utandad (inspirerad) av Gud och nyttig till undervisning, tillrättavisning, upprättelse och fostran i rättfärdighet, så att gudsmänniskan blir fullt färdig, väl rustad för varje god gärning” (2 Tim. 3:16).

Jesus säger i vår text: ”Om ni älskar mig håller ni fast vid mina bud” (v 15). Buden avser då inte bara tio Guds bud, utan hela den kristna läran. Den som tror på Kristus och älskar honom håller också fast vid *allt* vad han har lärt oss. Varje kristen har i sitt hjärta fått trons fasta övertygelse att allt som står skrivet i Guds ord kommer från den helige Ande. På det viset har varje kristen en Hjälpare som är nära varje stund. Det är Guds helige Ande som talar genom Guds ord. Därför säger Jesus i vår text: ”Jag ska inte lämna er faderlösa, jag ska komma till er” (v 18).

Världen förstår inte detta. Jesus säger: ”Ännu en kort tid, och världen ser mig inte längre” (v. 19). ”Världen” är i Bibeln beteckningen på dem som inte tror på Kristus som sin frälsare. Fastän

de kanske läser en del i Bibeln och till och med tillhör någon kyrka saknar de tron i sina hjärtan. Då ser de inte Jesus. Han är genom otron fördold för deras ögon. Därför är så många människor kritiska till vad som står i Bibeln. Man väljer och vrakar vad som passar och vad som inte passar. Detta genomsyrar också den bibelkritiska teologin som idag finns över hela världen. Det är teologer och kyrkoledare som menar att den ”moderna” människans uppfattning är viktigare än själva gudsordet. När någon lära eller något under i Bibeln inte passar förnuftet bryr man sig helt enkelt inte om den läran. Man menar att människans förnuft har rätt att avgöra vad som ska få plats i kyrkan och teologin. Men Jesus säger om dem: *”världen ser mig inte”*. Detta är en fruktansvärd dom över otron. Att inte se Jesus är att inte tro på honom. Det är att vara förblindad av djävulen så att man inte har Guds ord som sin ledstjärna i livet. Så innebär bibelkritiken en otro som gör att den helige Ande drar sig undan. Anden straffar istället otron. Jesus säger att *Anden ska straffa världen för synd. ”För de tror inte på mig”*, säger han (Joh. 16:9).

Men om apostlarna och alla dem som tar emot ordet och tror på det säger Jesus: *”Men ni ska se mig, för jag lever och ni ska leva”* (v. 19). Med psaltarens ord får vi därför be: *”Öppna mina ögon, så att jag ser undren i din undervisning”* (Ps. 119:18). Jesus säger i vår text: *”Den dagen ska ni förstå att jag är i min Far, och att ni är i mig och jag i er”* (v. 20). Den som lyssnar på Guds ord och tar emot det i tron förstår också att Jesus är ett med Fadern och att alla kristna har fått den helige Andes gåva genom dopet. Dopet är en försäkran om syndernas förlåtelse för Kristi skull. Endast Kristus kan öppna vägen till Fadern. Alla andra vägar är stängda. Förnuftets väg är stängd. Förnuftet vill inte erkänna att alla människor är syndare. Förnuftet vill inte erkänna att vi är födda med arvsynd. Men därför kan förnuftet inte heller förstå att den helige Ande måste öppna våra hjärtan så att vi tror att Jesus Kristus har lidit och dött för alla våra synder. Därför stänger vårt förnuft vägen till Gud när det används felaktigt. Det sker när förnuftet vill kritisera den helige Ande och vill sätta vår egen avgörelse i centrum. Det sker när förnuftet säger att inte bara Kristi verk på korset, hans död och uppståndelse räcker till, utan att vi också måste *göra någonting själva* för att bli frälsta. Sådana tankar förblindar den människa som lever i otro.

Men Jesus fortsätter med orden *”Den som har mina bud och håller fast vid dem är den som älskar mig”* (v. 21). Detta betyder att den som tar emot Guds ord och tror på Jesus Kristus som sin frälsare också får kärleken till Gud som en gåva av den helige Ande i sitt hjärta. Jesus betonar också att den troende människan på detta sätt har fått en fullkomlig gemenskap med Fadern: *”Den som älskar mig ska bli älskad av min Far, och jag ska älska honom och uppenbara mig för honom”* (v. 21).

Så skedde det också på pingstdagen då Petrus på ett mäktigt sätt predikade om Jesu död och uppståndelse för allt folket. De fick ett styng i hjärtat av ånger och frågade oroligt: *Bröder, vad ska vi göra?* Petrus svarade då: *”Omvänd er och låt er alla döpas i Jesu Kristi namn, så att era synder blir förlättna. Då får ni den helige Ande som gåva. Löftet gäller er och era barn och alla dem som är långt borta, alla som Herren vår Gud kallar”* (Apg. 2:37f).

Samma löfte gäller oss idag. Den helige Ande vill samla oss precis som de första kristna i Jerusalem kring ordet och sakramenten. Det är samme helige Ande som verkar nu som då och han har makt att i tron föra oss genom detta livet, genom döden och uppståndelsen till den eviga saligheten. Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.